

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmurnice in javne zahvale domači oglašit. itd. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran G.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Avstrijski Slovani in vnanja politika.

»Kar se dostaja utisa utisa, ki ga je obnavljanje zveze z Nemčijo in Italijo moglo napraviti na narode v državi Habsburgov, se more pač trditi, da od te strani ne bo prigovora, ako bo ta zveza spolnjevala poklic jamstva miru in bo zveznim državam možno varovati svoje gospodarske koristi. Ako pa je cesar Viljem govoril o tem, da tudi »sreca narodov« posvečajo to zvezo, potem vsaj v taborih Slovanov ne podpišejo kar tako te trditve. In naši pridržki gredo v glavnem za tem, da se ne le oficijelna politika nemške države, ampak tudi tamošnje ljudsko menenje odkrito in brez zavratnih misli sprijazni z nazori in prizadevanji, ki napolnjujejo prosvetljeni duh in očetovsko srečo našega cesarja in kralja; da se nemški narod enkrat za vselej sprijazni z dejstvom, da cesar Fran Josip I. noče biti cesar in kralj le posamičnim narodom, uživajočim prednosti, ampak da ga vodijo jednaki oziri do opravičenih aspiracij vseh njega narodov in da vidi le v nepristranskem povspesjevanju teh aspiracij osiguranje bodočnosti in moči države. Na to stran pa se mora splošno mišljenje v nemški državi še mnogo poboljšati, in le od tega, da se tam pozurijo in popravijo to v lojalnem in modrem samozatajevanju, bo odvisno, da-li res vsi ljudski življi potrde to, kar je izrekel cesar Viljem in da-li bo ozirom na to zvezo res možno govoriti o srčnih simpatijah Slovanov v monarhiji Habsburgov.

Te besede je napisal »Agramer Tagblatt« v svoji številki od minolega ponedeljka, a mi jih podajemo tu v odločen protest proti drznemu izkoriščanju sestanka v Berlinu velikonemški ideji v prilog. Zagrebški list je postavil pogoj, pod katerim bi se sedanja sodba Slovanov o zvezi z Nemčijo mogla spremeniti v srčne simpatije. Naše prepričanje pa je neomajno, da se ta pogoj ne izpolni nikdar, da naša zveza z Nemčijo ne prinese onega stremenja v nemških glavah, o katerem govori zagrebški list. Ne, to je izključeno: naša zveza z Nemčijo ni instrument, ki bi razgrete nemške glave povzdignil na ono vzvišeno stališče prosvetljene pravičnosti, na kateri vidi zagrebški list našega vladarja. Naroče: nemški sovinitni vidijo v naši zvezi z Nemčijo oni instrument, ki naj pomaga graditi veliki nemški most do Adrije. Od todi, in le od todi veliko nemško navdušenje za zvezo med Avstro-Ogersko in Nemčijo, od todi dilirij, ki pretresa sedaj duše veliko-nemških politikov. To pričakujejo Nemci v rajhu od

te zveze. Kar zahteva »Tagblatt«, bi bilo: da Nemci pripoznajo, da Avstrija ni nemška in da torej tudi nemškimi narodom te države gre popolna in absolutna enakopravnost. Poplava samospevov o sestanku v Berlinu po nemških listih, od jednega kota do drugega, blesti v neštevilnih varijacijah, a vse se stekajo v misel, da sta se v Berlinu sešla dva nemška vladarja! Tako umevanje zveze pa je dijamentralno nasprotno onemu, kar zahteva zagrebški list kakor pogoj, da bi tudi Slovani mogli simpatizirati s to zvezo. Namen, ki ga Nemci prisojajo zvezi med obema državama, izključuje misel Avstrije z enakopravnimi narodi. A baš tako Avstrijo zahtevajo avstrijski Slovani, jo morajo zahtevati, ako hočejo živeti. In to jim onemogočuje, da bi s »srčnimi simpatijami« posvečali zvezo z Nemci.

In paralelno z umevanjem namena trozveze med Nemci v veliki nemški državi se giblje tudi umevanje naših avstrijskih Nemcev. Tudi le-ti odklanjajo Avstrijo, v kateri bi Slovani živeli kakor enakopravni in enakoveljavni državljani. In kakor oni tam gori tako tudi naši Nemci izkoriščajo sestanek v Berlinu v svoje nemško-nacionalne namene, ki se pa zopet v svojih skrajnih konsekvencah ne morejo zaključiti drugje, nego ob stebru, ki bi ob Adriji nosil velikonemški most.

O da, oni preobrat v mišljenju Nemcev o nravi in sestavi naše države in o nje naloga, kakor ga zahteva zagrebški list, bi se dal doseči in bo dosežen, ali ne po vnanji politiki grofa Goluchowskega, in ne po notranji politiki, vplivani po tem grofu: po politiki, ki baš sedaj donaša svoje strupene sadove, ampak po politiki, ki se bo gibala v nasprotni smeri, po politiki, ki bo v notranjem in na zunanji kazala neizprosno voljo za pobijanje velikonemških aspiracij in za branjenje svoje suverene samostojnosti.

Na sedanji vnanji in notranji politiki pa pogrešamo vsako najmanjšo sled take krepke volje in vsaki krepek polet za odklanjanje nemške usiljivosti. V konceptu te politike ni prostora za veliko misel-rešiteljico: misel enakopravnosti. In ravno zato bi morali biti Slovani gluhi in slepi in bi bili morali zgubiti vse zmisel za elementarne pogoje svojemu obstanku, ako bi s »svojim sreem« posvečali sedanjo vnanjo politiko države.

Tako treba govoriti odkrito in lojalno. S t m najlepše skrbimo za svojo korist in za dobro države. Avstrijski Slovan je lojalni državljani, ki vsikdar vrši svojo dolžnost in jo bo tudi v slučajih, če bi trozveza zašla v komplikacije z drugimi državami. Ali vedenje njegovo je narekovano izključno

le od udanosti in zvestobe do dinastije in monarha, od zaupanja v njega modrost in pravičnost, ne pa od kakih »srčnih simpatij« do sedanje vnanje politike države, oziroma do zveze z Nemčijo in — mutatis mutandis — Italije. Sosebno, ako nam kdo govori o »srčnih simpatijah« prebivalstva na jugu — izvzemši seveda par irredentarjev — do bližnjega kraljestva, tedaj se nam zdi, kakor da vidimo, kako trže liste iz zgodovine avstrijskih vojen, kako nič ne ve o potokih prelite avstrijske krvi in kako bije v obraz vsemu, kar je bilo — in je. Že mogoče, da državniiki z lahko vestjo pozabljajo tako minolost, narodi pa ne pozabljajo laško. V to, da se začno vznjati »srčne simpatije«, kjer je desetletja pekla zavest o tradicijskem sovražstvu, treba vse drugačnega postopanja, nego je ono, ki se zljublja Nemčiji in Italiji nasproti avstrijskemu Slovanstvu.

Politični pregled.

TRST, 8. maja 1900.

Državni zbor. Po onem delu, ki je bil posvečen jezikovnim načrtom, izdelanim od vlade za Češko in Moravsko, je ministerski predsednik Körber v večerajnji otvoritveni seji zbornice nadaljeval svoj govor o finančnem položaju države in je zaključil s precej ostro apostrofo ozirom na namene vlade.

Minister predsednik je naglašal, da so se izdatki pomnožili na vseh poljih. Od leta 1895. so potrebščine narastle na 292 milijonov kron. Z dohodki, kakoršnji so bili takrat, torej ni bilo mogoče izhajati, zlasti še za to ne, ker se nade, združene z davčno preosnovo, niso izpolnile. Vzroka je iskati v zaostanku avstrijske industrije. Vkljub temu pa je država bila primorana v znatne investicije.

S krepkejšim glasom je dejal minister-predsednik: Odločno izjavljam, da bi morala vlada odkloniti vsako odgovornost za posledice, ako se jej pravočasno ne dovoli potrebna sredstva, to pa tem bolj, ker dovolitve ne pomenja zaupnice vladi, ampak služi le koristim skupnega prebivalstva. Mislimo vendar na prihodnost. Ako kdo poreče, da grejo narodne dolžnosti pred vsem drugim, mu odgovorjam, da je pač ni zlahka druge države, v kateri bi bila posameznim narodom svoboda in narodni razvoj tako zagotovljena, kakor pri nas. Vlada je pripravljena izpolniti želje prebivalstva. Mi nismo strankarska vlada. Mi hočemo pravico za vse narode, a tudi državi nedotakljivo pravo, da vzdrži svojo moč in svoj upliv. Tega se mora vlada držati, pa pridi, kar koli hoče.

jače. »Nesrečneži iščejo v vinu tolažbe« si je rekal in je svojo prav navadno pijanost odeva s plašcem mučeništva. Žalostno je hodil okrog in kadar ga je bolela glava od vina, prepuščal se je grenko-sladkim čutilom svojega lastnega trpljenja. Sam je rasel pred seboj in svoje napake ovijal v mistično pomenljivo meglo. Peval je pesmi, obsojal svet in ljudi ter tožil čez osodo. Hudoben ni bil, a bil je slab. Nikdar si ni priznal tega in nikdar ni sebe dolžil. Zavijal se je v pesimizem, kakor se zavija star človek v plašč. Svoji osebi je znal nadevati neko skrivnostno interesantnost in rad je imel, da ga je množica občudovala. Kdor pa ga je poznal dobro, kdor se je vtopil vanj, ni našel jedra. Graja joči in obsojajoči pesimist je bil brezkoristen ud človeške družbe. In živel je tako dalje in s prezirljivim posmehom na ustnih je zatisnil oči. Le on je bil velik v svoji domišljiji, a ker ga drugi niso dosegali, črtil jih je, kakor se črti golazen. — — — — —

(Zvršetek.)

Minister je zaključil: Ako naši predlogi ne najdejo vspeha, potrudimo se z vsemi močmi, da vzdržimo obstoječo ustavo ter bomo posebna pooblastila, ki pristojajo vladi, uporabljali le v toliko, v kolikor zahteva to ohranitev in uprava države. Kajti tudi najbolj grajani konstitucionalizem je več vreden, nego da se vrnemo k obliki zakonodajstva, ki izključuje narode od sodelovanja.

Na to je ustal češki poslanec Pacák in je obvestil zbornico o sklepu Čehov za obstrukcijo. To je storil za nastopnimi besedami: Ker je obstrukcija postala parlamentarna naprava, in so Čehi videli, da so Nemci žnjo dosegli svoj cilj, so sklenili Čehi, da posežejo po istem parlamentarnem sredstvu, sosebno še, ker od vlade danes predloženi jezikovni načrt ne spada v kompetenco državnega zbora in tudi ne odgovarja njih željam. Na to je takoj predlagal glasovanje po imenih, da-li je v tajni seji odločiti o vsprejetju neke peticije v stenografski zapisnik. Potem je predlagal še eno glasovanje po imenih. Oba predloga sta bila odklonjena.

Mej glasovanjem so obiskovalci na galeriji — očitno naročeni in organizirani — prirejali burne demonstracije proti Čehom in so zasramovali te poslednje na najnesramnejši način. Imenovali so Čeha »tatove!« in jim žugali celo, da jih bodo kamenali. In kako — lepe duše so se združile na zasramovanju Čehov! Ni-li bil to diven prizor, ko je veliki socialist Daszinsky dvigal svoje pesti proti Čehom notri med »krščanskimi socialisti« dunajskimi!

Iz današnjih brzojavk dunajskih o novinskih glasovih je razvidno, kako nemško gospodo vendar-le malee skrbi, ko vidijo, da Čehi presneto resno mislijo na obstrukcijo. Sama skrb jih je za usodo Čehov, in v tej skrbi se polni — dobrih nasvetov.

Ali ne bi bilo pametneje, da mesto dobrih nasvetov na adresu Čehov, podajo vladi enostaven nasvet: ti »vlada Körberjeva vrni Čehom tisto malo prava, katero jim je na frivolen način odvzela tvoja prednica«. Mi gotovo nismo za obstrukcijo in želimo parlamentarno delovanje; baš zato smo se dosledno in tudi zadnje dni zavzemali za to, da naj desnica stori vse možno, da bo Čehom možno odnehati od obstrukcije. Ali študirati se nam mora, ako jeden »krščanski socialist« Bielohlavek in se jeden »mednarodni socialist« Daszinsky, zgrazata nad obstrukcijo, ko so vendar krščanski socialisti skozi par let intenzivno, četudi ne tako odkrito sodelovali na nemški obstrukciji, a v analih parlamenta je zabeleženo, kako so socialni demokratje naskakali predsedništvo, trgali dokumente in preprečali vsako delovanje, in so torej tudi »kradli« denar v obliki — dijet.

Res značilno je, kako so socialnodemokratje bili za obstrukcijo, kadar so bili Nemci zaupjo, a kako so sedaj proti njej, ker ni Nemcem ljuba!!

Imenovanje sodnih uradnikov na štajarskem. V »Information« dokazuje neki štajarski slovenski poslanec, kako tudi sedanji predsednik višega deželnega sodišča v Gracu, bivši minister Gleispach, postopa po istem zistemu kakor njegov prednik, glasoviti Waser. Mesece in mesece se ne popolnjujejo mesta, ako so za boljše službe le slovenski kandidati za razpolago, marveč čakajo, da kakov nemški kandidat položi izpit sodnika. Tako dobivajo nemški radikali vsa boljša mesta, slovenski uradniki pa morajo romati v oddaljene male kraje. Tej praksi je posledica, da se vedno manje Slovencev posveča sodnemu stanu. A ker se Nemci nočejo več učiti slovenskega jezika, je vprašanje, od kod naj pride naraščaj slovenščine zmožnih uradnikov?

PODLISTEK

Pesimist.

Zofka Kveder.

Kritično ga je jela opazovati, studirati njegov značaj in analizirati njegovo notranjost. Vedno hladnejše in hladnejše jej je postajalo vedenje, vedno osornejši odgovori na njegove ljubezenske besede. Spoznala je, da jej ljubezenske prislege ne zadoščajo, da hoče imeti več, da ji le m o ž imponira. Iskala je tega moža v njem — iskala, a našla ga ni. Nervozen je bil, sitnjičav in občutljiv. Vsako delo mu je bilo pretežko, tu je manjkalo tega, ondi je pogrešal onega, a nikdar ni imel energije, da bi odstranil ovire in si napravil gladko pot. Pedantično je gledal na malenkosti, — da mu ni zlezla kravata v stran in da mu ni klobuk pokvaril skrbno prirejene frizure. Vedno je tožil čez osodo, a niti najmanjšega poskusa ni napravil, da bi jej kljuboval, da bi sam, z lastno roko prijel za krmilo. Počasi je odmirala ljubezen v dekličini

Na mestih dveh svetovaleev na okrožnem sodišču v Celju imata po starosti pravico dva slovenska kompetenta, vendar se čuje, da na jedno teh mest pride državni pravdnik v Celju, ki je že opetovano dokazal svojo popolno nesposobnost, na drugo pa zopet neki nemški radikalec. Rečeni državni pravdnik ima le to zaslugo, da je ob lanskim grozni gonji proti Slovincem, nemške liste, ki so hujskali, plenil potem, ko so jih čitali po vseh javnih lokalih, dokler ni prišla prihodnja številka. Poročevalce v »Information« pravi, da tako imenovanje ne bi ostalo brez političnih posledic.

Tržaške vesti.

Židovska nesramnost. Umazana cunja, ki se tiska na lesnem trgu, piše v večerajšnji jutranji številki, da nam Slovanom ne treba dajati narodnih pravic, ker da vsi oni, ki po naključju slučajno znajo čitati in pisati — poznajo le italijanski jezik!! Dalje piše, da Slovani čutimo potrebo italijanščine v vseh slučajih. Ni-li to nesramno piserjenje? Ni-li vredna taka pisava, da bi jo porinili v goltanee vsem onim nesramnim čifutskim drznem, ki pišejo v to smrdljivo židovsko cunjo? Oni se nam rogajo, da ne znamo družega, nego tu pa tam kaj italijanskega! Oni nam to predbacivajo! Nesramneži! Kedo je kriv, da je v Istri 17.000 otrok, naših slovanskih otrok, brez vsakega pouka? Kedo je kriv, da tu v Trstu, kjer v mnogih pogledih vlada »governo« z lesnega trga, nimamo še do danes niti ene ljudske šole v svojem jeziku, akoravno smo zakonitim potom in na podlagi komisijonalnih izpovedeb prosilec samih leta 1884. izkazali preko 500 otrok, godnih za šolo? Ni-li na tem kriv židovsko-iredantarski liberalizem? Mar niste krivi vi, umazani zatiraleci vsakega napredka, ako ni isti na latinski podlagi? Vi se upate nas še zasmehovati, ako se borimo za drobtinice narodne enakopravnosti, med tem ko imate vi vsega na razpolago in ko se mastite z našimi žulji!!

Sram vas bilo — pardon, Židov ni rado sram, zato bi se morali toliko več sramovati oni, ki jih redijo in ki niso Židje!

Sedanji načelnik anagrafičnega urada, dr. Frühbauer, je o svojem času izjavil: »Jaz in mi vsi priznavamo, da Slovenci potrebujete, ne ene, ampak več slovanskih šol v Trstu; ne damo vam je pa zato, ker se bojimo za svojo bodočnost!!«

Kako moreš torej, ti cunja, pisati, da ne potrebujemo nikake — koncesije, ker smo, (po tvojem menenju) preneumni za to? Mi pa tudi ne zahtevamo in ne maramo nikakih koncesij, mi zahtevamo svoje pravice, katere tudi udobimo prej ali slej, ne glede na tvoje neumne jeremijade. Lahonsko zasramovanje nas ne straši; mi si še celo želimo, da nam govorijo odkrito, kakor mislijo, ker tako spoznajo vsaj tudi naši zaslepljeni, česa imajo pričakovati od onih, ki so liberalni — za-se, ki pa s kruto pestjo tlačijo vse, kar je slovanskega.

Kar se tiče neumnosti, pa bodi že povedano, da ne menjamo z našimi nasprotniki. Oni naj ne le obdrže svoje nizke sloje, kakoršnji so, mi obdržimo svoje in mi smo uverjeni, da neumnost in ignoranca ne bosta na naši strani!

Kdo izzivlje? S Kontovelja nam pišejo: Kakor je navada od nekdanj, so naši mladenci tudi letos postavili velik »mlaj« in sicer ob naši glavni cesti. A predno so posekali ta drev, so si izposlovali dovoljenje dotičnega gospodarja. Ob vsem tem ni bilo nobene neveselčnosti in lepo je bilo videti, kako so na »mlaju« plapolale tri slovenske trobojnice. Le nekoga so bole v oči in ta nekdo je bil — naš capovilla. Tako smel je bil ta mož v svoji eikorijski jezi, da je dal podreti »mlaj« — a veste kedaj? Ob času prv. maše, ko ni bilo nobenega blizu! Namesto da bi bil pozval one, ki so postavili »mlaj«, je poklical na ta posel nekega znanega eikorijskega izgreznika, ki vedno laže, da so mu Slovenci porezali trte; a namesto da bil drevč izročil dotičnemu gospodarju, je je dal prevesti — na svoj dom!

Capovilla se opravičuje, da je bil »mlaj« na občinskih tleh in ob cesti. No, zakaj pa ni vršil svojega posla pred ali po maši, ako je že prepričan, da prav postopa? To za-vratno postopanje njegovo je razburilo vse občane, razun par znanih eikorijskev. In če bi bila navstala kaka reakcija, kdo bi bil kriv na tem, kdo bi jo bil izzval? Tako vas vpra-

samo, slavni šor capovilla! Ta mož, ki ob vsaki priliki lovi naše fante in jih ovaja oblastim, dočim vsakega eikorijskega, naj je storil, kar je hotel, pušča lepo pri miru — ta mož je pozabil, kako je svojedobno lazil po Kranjskem in barantal z fizolom in krompirjem ter lovil — slovenski denar. Sedaj pa se lovi za laško kulturo in sovražni svoj jezik.

Z naših pošt. Prejeli smo nastopni dopis: Dovolite mi par pripomb na dopis e. k. ravnateljstva pošte in brzojava v sinočnji številki Vašega lista.

Ne da bi hotel zasledovati vzroke — saj se je o tem že mnogo govorilo in pisalo — moram konstatovati tudi jaz dejstvo, da se je nekdanj veliko več Slovencev oglašalo v poštno službo, nego se jih oglašja dandanes. Da ta trditev odgovarja resnici, je razvidno tudi iz dopisa e. k. ravnateljstva pošte in brzojava, kjer je izrecno pripoznano veliko pomanjkanje uradnikov, večjih našemu jeziku. Konstatacija tega pomanjkanja more veljati — to se umeje ob sebi — le glede našega Primorja. A jaz menim, da je temu krivo neko pravilo, ki je veljavo do sedaj o imenovanju uradnikov za naše poštne urade. Nebi hotel trditi da se je to pravilo absolutno izvajalo, v obče pa vendar. To je namreč pravilo, da so potrebo na slovenskih uradnikih nekako identificirali s potrebo na Kranjskem in s tem pravilom v soglasju je tudi praksa zadnjih let, po kateri so postali sila redki slučajji, da se prosilec iz Kranjske nameščajo tudi v Primorju. To pa je pa je povsem krivo. Območje direktije se razteza čez obe pokrajini in poštna oblast ne bi smela videti političnih mej med istima. Tu označeno pravilo je služilo torej v namen odtravanja slovenskih kompetentov. Vendar pa — po mojem nazoru — ni le pomanjkanje slovenskih uradnikov na poštah v Trstu krivo tolikim pritožbam, ampak neprimerno porazdeljevanje istih v posamične službe. A zopet si usojam trditi, da je tudi tu odločala tendencija namen. Fakt je, da v oddelkih, ki nimajo posla s strankami, včasih čepo po trije štirje slovenski uradniki, v drugih oddelkih pa se italijanski ali vsaj našega jezika nezmožni uradniki kregajo in prepirajo s strankami. Zakaj tako? Zakaj to odtravanje slovenskih uradnikov od dotike strankami? Ali je to v interesu službe? Ne, to se ne da opravičiti — tem manje, ker so naši uradniki povprek jezikovno bolj usposobljeni za poslovanje v narodno mešanih krajih, nego pa Nemci in Lah. Naš uradnik služi lahko Nemcu, Italijanu in Slovincu, laški pa ne more služiti Slovincu, a v marsikaterem slučaju niti Nemcu ne!! In če je s nepoznavanjem jezikov spojena še animoznost — in tako je v večini slučajev — potem pa imamo tiste incidence in pritožbe.

To sem hotel povdariti, ali brez vsacega napadalnega namena, ampak le v bistrenje.

V pojasnilo. Prejeli smo in objavljamo: Jako bi nam bilo neljube, če bi katero društvo mislilo, da mu »Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda« hoče delati napotje se svojimi veseliciami. Preveč smo prepričane, kako so vsa društva koristna in potrebna ter da jih treba podpirati po svojih močeh. Naključilo se je pa zdaj, da se je veselica na korist otroškega vrtea v Rocolu preložila na dan 13. maja, a to izrecno na željo Lonjercev, da se bodo mogli tudi oni udeležiti naše veselice in sicer in copore. Lonjer in Rocol pa sta v istem preporajajočem se drugem okraju in me smo umele željo Lonjercev ter smo menile, da ne moremo drugače, nego da je jej ustrežemo. Ako ne bi bil ravno ta slučaj, bi se bila veselica v Rocolu gotovo vršila, ne glede na to, da je kaj tacega tudi drugje. Tukaj gre, da se otroški vrtec v Rocolu nekako slavnostno otvori, kar smo mogle zavleči za en teden, ker itak ni bilo vse popolnoma urejeno, zdaj pa bi se nam zdelo prav pregrešno, da bi odlašali z otvoritvijo. Slavno občinstvo pa naj gre drage volje, kamor se mu ljubi, kajti žalostno bi bilo, da pri toliko tisočev Slovencev v Trstu in okolici ne bi zamogli imeti dve dobro obiskani veselici hkratu, in še v krajih, ki sta tako oddaljena jeden od drugega. Kje je Rojan in kje je Rocol? Iz Rojana bi bržkone nikdo ne prišel v Rocol in iz Rocola ne v Rojan. Ona velika masa pa, ki je v sredi, pa naj se razdeli. Kar jih je bližje Rojana, naj gredo tja in kar jih je bližje Rocola, pa sem, če jih veseli! Ne bodimo vendar vedno tako malenkostni in ne tarnajmo precej, če le kdo nekoliko krene s tira, ki je načrtan. Mora iti! če ni dovolj ena veselica, pa naj se prirede dve, tri! Le pogum in vztrajnost!

ODBOR

ženske podružnice družbe sv. Cir. in Met.

Poziv. Onim volilem, ki so o priliki zadnjih volitev reklamirali svojo volilno pravico in so v ta namen dotičnim našim odvetnikom izročili v to potrebne listine, naznanjamo, da so jim te listine zopet na razpolago in naj pridejo ponje tja, kjer so jih bili izročili.

Z naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni: 40-letni zidar Ferdinand Bertoli iz Vidma na Italijanskem zaradi zločina javnega nasilstva storjenega z žuganjem, v 8 mesecev težke ječe; 32-letni mornar Ogorico Veronese iz Pirana in 23-letni dninar Anton Gabič iz Trsta zaradi javnega nasilstva proti redarjem, prvi v 4 mesece ječe, poslednji v 3 mesece zapora; 25-letni kamnosek Josip Barnečić iz Hrvatske zaradi težke telesne poškodbe v 2 meseca ječe; 43-letni dnevnicař Ludvik Fende iz Trsta zaradi prestopka po § 500 kaz. zak. (proti pravosti) v 14 mesecev težke ječe.

Sovražna brata. Brata Edvard in Karol Furlan v ulici S. Zenone sta se sinoči sprla zaradi rodbinskih razmer ter se začela pretepati. Starejši brat Karol je zagrabil za nož ter ga sunil mlajšemu v trebuh. Poklicali so zdravnika z rešilne postaje, ki je podelil ranjencu prvo pomoč in potem so istega spravili v bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno. Karol Furlan se je sam naznanil redarstvu.

Požgala se je sinoči z vrelim oljem 17-letna služkinja Ana Urban iz ulice Chiozza št. 7. Na rešilni postaji so ji podelili prvo pomoč.

Aretirali so včeraj 48-letnega Ernesta Roberti iz Oneglie na Italijanskem. Isti je bil v svoji domovini že večkrat kaznovan, mej drugim zaradi uboja.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 17.1, ob 2. uri popoldne 21.2 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 754.9 — Danes plima ob 6.28 predp. in ob 6.47 pop.; oseka ob 0.48 predp. in ob 0.30 popoldne.

Dražbe premlenih. V četrtek, dne 10. maja ob 10. uri popoldne se bodo vsled navedbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premlenih: ulica Tintore 6, hišna oprava; ulica Pauliana 2, hišna oprava; ulica Barriera vecchia 22, hišna oprava; ulica Cecilija 4, 1 kočija.

Vesti iz ostale Primorske.

× Koliko vrednost ima voda v gotovih slučajih priča ta-le dogodek: V Gradežu pod Tržičem (Monfalcone) je bila vedno velika beda s pitno vodo. Mestna občina je dala potem vrtati artezični vodnjak pod morsko dno. Hkratu je udarila voda na dan s toli velikansko močjo, da poganja seboj celo kamenje. Vsakdanji pritok vode znaša 30.000 hektolitrov. Ko so prebivalci slišali o tem nepričakovnem, velikanskem vspehu, so mej zvonjenjem zvonov in 2 godbi hiteli pozdravit dotlej toli pogrešano pitno vodo.

Vesti iz Kranjske.

* »Deseti brat«. V Špitaliču v kamniškem okraju sta dobila zakonca mlinar Gregor Drole in njegova žena Alojzija deset sinov zaporedoma, pa nobene hčere. Prvi sin Alojzij je bil rojen dne 3. julija 1881.; za njim so sledili: Peter, France, Janez, Blaž, Martin, Anton, Jakob, Miha in deseti brat: Ignacij, rojen dne 29. julija 1897. Da-li bo ta vršil nalogo, prisojeno desetemu bratu od starodavnih časov in pojde po svetu, tega nam sedaj seveda še ne more povedati, ker je premajhen. Pač pa utegne cesar dobiti deset vojakov, ker vseh deset bratov živi ter so čvrsti, krepki fantje. Tudi roditelja sta zdrava. To je pač jako redek in zanimiv slučaj.

* Vstop v kranjsko deželno bolnico na Studencu in obisk umobolnih je dovoljen od 12. do 4. ure popoldne, za poizvedbe o bolnikih pa je odmerjen čas od 10. do 12. ure popoldne.

* Premladega izseljenca, namenjenega v »novo domovino« Ameriko, je aretoval na ljubljanskih kolodvoru mestni stražnik. »Ponesrečen« izseljenec se imenuje Ferdinand Pečaver iz Črnomonjice.

* Vojaški nabor v radovljiškem okraju se je vršil minoli teden ter je prinesel žalostni dokaz, kako hira tudi gorenjsko ljudstvo, nekdanj tako čvrsto in korenjaško. Od vseh mladeničev, ki so prišli na nabor,

je bilo potrjenih v vojake le 22.5 odstotkov. Ali nima na vesti gorenjskih fantov — žganje?!

* Zaniniva razsodba. Vzklicno sodišče v Ljubljani se je te dni bavilo s principiellno zanimivo stvarjo. Okrajni komisar dr. Stadler pl. Wolfersgrün je pred kratkim s svojim avtomobilom na državni cesti srečal voz, v katerem so se vozile štiri osebe. Konj se je splasil in je padel v jarek z vozom in ljudmi vred. Vzklicno sodišče je izreklo, da je voznja z vsakovrstnimi motorji sploh dovoljena in g. dr. pl. Stadler, da je bolje storil, ker se ni ustavil, ampak se je kar naprej vozil, češ, če bi se bil ustavil, bi bil avtomobil še bolj ropotal in bi se bila lahko dogodila še večja nesreča. (»Slov. Narod«.)

* Osebna vest. Kranjski deželni zbor je sklenil ugoditi prošnji deželnega blagajnika g. Dragotina Žagarja za umirovljenje. Priznava je popolnoma njegovo več nego štiridesetletno, zvesto, neutrudno in odlično službovanje, mu je določil pokojnino III. plačilnega razreda 3. vrste v znesku 3600 kron.

* Umrli je 7. t. m. v Ljubljani dolgoletni imetelj in vodja tukajšnje trgovske šole, cesarski svetnik g. Ferdinand Mahr. Pokojnik je bil blag mož. Da si odločen Nemec, je užival splošno spoštovanje.

* Slovenski »Kneippov list« hoče ustanoviti rojak gosp. Okič, urednik »Kneippblätter« v Wöhrshofenu na Bavarskem. V to svrhu je stopil v dogovor z nekaterimi osebami v Ljubljani.

Vesti iz Štajerske.

— Nov premogovnik. Na posestvu g. Arsenga pri Slov. Bistrici so odkrili bogate žile premoga. Neka belgijska družba se že dogovarja s posestnikom o nakupu sveta.

— Slovenska šola v Celju. Krajni šolski svet slovenskih okoliških šol je kupil krasen prostor na severni strani celjskega mesta, pa vendar še v mestu samem, za stavbo slovenske okoliške šole.

— Več manjših stavk se vrši in je napovedanih v Graden. Krojaški, čevljarški, mizarški in steklarski pomočniki so ustavili delo v mnogih delavnicah in tovarnah. Da bi delavcem te stavke le prinesle zaželjeni vspeh ter jih ne pahnila še v večjo bedo in nesrečo.

Vesti iz Koroške.

Nestrpnost koroških Nemcev. Nemško planinsko društvo v Celju je odslovilo svojega mnogoletnega blagajnika Pokornega, ker je tako nesrečen, da kljub svojemu nemškemu prepričanju nosi češko ime! Ubogi slovanski renegatje! Kako da še vedno ne morejo spoznati, da sokol ne more postati vran in vran ne sokol, da človek ne more premeniti svoje narodnosti, da jo more samo izdati, a izdajecam ne zaupa niti oni, komur na korist se je izvršilo izdajstvo!!

Razne vesti.

Smolo imajo tudi tatovi. Neki gospod Haligray iz Bordeaux-a se je tudi podal na romarsko pot v Rim. V Rimu je mej drugim obiskal tudi cerkev sv. Petra. V svoji po-božnosti ni zapazil tu, kako mu je nekdo nekaj porinil v žep. Še le ko se je vračal, našel je v svoje veliko začudenje v žepu svojega plašča denarnico, napolnjeno z nemškim denarjem in listino z ruskimi vrednostnimi papirji. Ta dogodek se da razlagati le tako, da se je navihani tat zmotil in je, stoječi zadej, poštenega rimskega romarja držal za svojega kolega ter je hotel, ker je bil zasledovan, pri tem poslednjem depinirati ukradene stvari. Tako je sam sebe opeharil.

Pozor lepe ženske! Pariški »Gil Blas« je razpisal natečaj za žensko lepoto. Povodom svetovne razstave po posebno sodišče prisojalo trem najlepšim ženskam nagrade za njihovo lepoto. O presojevanju se bo gledalo bolj na stas in kretanje ter sploh na celoten vtisk, nego na lepoto obraza. Razsodišče je sestavljeno iz pesnikov, slikarjev, rezbarjev, igralcev, igralc in krojačev. Tudi Sara Bernhardova je v tem sodišču. Prva lepota dobi 5000 frankov in obleke za 3000 fr.; drugi dve pa dobita po 3000 fr. Doslej se je že prijavilo več sto lepotic. Največ nade imajo baje: Italijanka Maria la Bella, Poljankinja

Katarina Botovska in Angležkinja Edua Robertson, hčerka dr. Robertsona, ki se je pred tremi leti na Mont Blancu ubil.

Ulom v romarsko cerkev. V Judensteinu pri Inomostu so neznani zločinci izvršili vlom v ondotno romarsko cerkev. Ukrali so telo sv. Andreja, h kateremu roma vsako leto mnogo ljudstva. O iskanju zločincev so truplo sv. Andreja našli v gozdu oropano vseh dragocenosti.

Morilec Hilsner. Morilec Hilsnerja so dne 7. t. m. vkovali v železje, ker je hotel uiti in je namerjal umoriti jetničarja. Medicinska fakulteta v Pragi je izdala spričevalo, da Hilsner ni pustil Hruzi odteči kri v kak namen. Kam je prešla kri, fakulteta ne pove. Na mestu umora zemlja ni bila okrvavljena.

Izbruh Vezuva. Vezuv je začel zopet in z nenavadno močjo izbruhati ogenj in lavo. Bljuvanje spremljajo gosti potresi in podzemsko gromenje. Zadnja postaja železnice na žici je razrušena, istotako hiša, v kateri so stanovali voditelji. Da je prebivalstvo vznemirjeno, se razume samo po sebi. Ljudje si ne upajo spati v svojih hišah ampak prenočujejo na cestah. Prirejajo procesije ter molijo, da bi jim Bog prizanesel. Štirje radovedni angleški turisti so hoteli po vsej sili čez lavo, ista jih je zgrabila ter strašno opekla. Umirajoče so jih ljudje spravili v Resino.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca aprila t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in družva: Udje ormoške posojilnice namesto venca 4 žup. Venedigu zbirko 20 K, posojilnica v Vitanju 20 K, Jul. Južna pri sv. Jurju ob Taboru iz nabiralnika v gostilni »pri pošti« 5 K, posojilnica v Zagorju ob Savi 20 K, posojilnica v Postojni 40 K, podružnica v Gorjah 93 K, posojilnica v Konjicah 50 K, Jos. Bresonelli v Činžati (Štaj.) iz nabiralnika 12 K, posojilnica v Trebnjem 20 K, posojilnica v Radovljici 30 K, »kazen« 6 K, posojilnica v Krškem ob smrti svojega načelnika žup. Iv. Knava 10 K, hranilnica in posojilnica v Idriji 100 K, jurist Žihor zbirko vesele družbe v Vurbergu pri Ptuj 8 kron 80 st., žup. Peter Bohinjec v Horjulu 10 K, J. Resman zbirko vesele družbe v Trzinu 5 K 46 st., posojilnica v Žaleu 40 kron, uredništvo »Slov. Naroda« zbirko 730 K, posojilnica v Cerknici 20 K, M. Ulčnik v Doliču pri Mislinji 10 K. — Prvo kronsko petico (5 K) so darovali: ravnatelj Fr. Hub d, prof. Fr. Hlešič, stolni kanonik T. Kajdiž, sod. tajnik Iv. Kavčnik, prof. M. Pletersnik, prof. dr. Iv. Svetina, ravn. in prof. dr. Požar, učiteljica Marija Wessner, učit. Božena Sernee in učitelj Alb. Sitseh, vsi v Ljubljani, prof. Andr. Jurtela v Stavropolju na Ruskem, advokat dr. F. Jurtela v Ptuj, žup. Jos. Novak v Žalini, žup. Iv. Sakser v Hotedršici in žup. upr. Jurij Trunk v Kazazah (Kor.)

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda. 60.000. kron. 15.000 kron in 12.000 kron so glavni dobiki srečanja »Invalidendank«, kateri zneski se z 20% odbitkom izplačajo v gotovini. Naše cenjene čitatelje opozarjamo, da se bo vršilo I. srečanje nepreklicano dne 19. maja 1900.

Brzljavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 9. (K. B.) Seja zbornice poslancev je pričela po 11¹/₂ uri. Posl. Herold omenja večerajšnjih dogodkov ter naglašja, da so galerije posegle v debato. Govornik je izjavil, da se Čehi ne ustrašijo pretenj ter da ne bodo klicali na pomoč, ako bi se jih na ulici napadalo, kakor se jim je zagrozilo. Herold konstatira, da so bili Čehi za časa nemške obstrukcije mirni; čast zbornice bi zahtevala, da se tudi Čehom ne godi nasilstvo. Čehi obstruirajo, ker niso zadovoljni zadoščenja ter zahtevajo, da se vrše zakoni. Govornik je zahteval od predsednika, da prepreči ponovitev prizorov, kakršnji so bili večerajnji. Posl. Stranisky je protestiral proti psovanju svojega naroda, ki se je pripetilo večeraj ter zahteva istotako od predsednika varstvo, ker bi sicer moral zahtevati odsek za izrekanje graje. Govora Herolda in Stranskega so motili z ropotom in mekljici. Nemir se ni prenehal. Posl. Kaiser je izjavil, da Čehi sami greše proti parlamentarni dostojnosti ter da nimajo pravice govoriti o dostojnosti. Posl. Pačak je zavračal očitanja nasproti Čehom ter izjavil, da je bil načelnik češkega kluba, dr. Engel, uisti, ki je skušal Badenija pregovoriti, da ne uporabi v zbornici policije. Predsednik Fuchs je izjavil,

da obžaluje večerajšnje dogodke globoko, a da ne more mnogo proti istim storiti, ker mu pravilnik ne daje v to svrhu nobenih sredstev na razpolago.

Ko je še naglašal posl. Wohlmayer, naj bi se Čehi osvobodili voditeljstva Stranskega ter omogočili produktivno delovanje, katerega pričakuje na stotisoče kmetov in obrtnikov, je bil ta dogodek završen.

Potem so čitali vloge; posl. Doležal je o tem zahteval dvakrat glasovanje po imenih, kar se je tudi zgodilo.

Med vlogami se nahaja predlog o spremembi pravilnika. Zbornica naj bi spremeni sedanje žalostne razmere.

Nadalje je med vlogami nujni predlog poslanca Kathreina in tovarišev, da se izvoli odsek 24 členov, ki bi proučil sedanje napake pravilnika ter predlagal, kar treba, da se iste odpravi. Odsek naj poroča v 14 dneh. Predlog so podpisali: predsednik Fuchs in ostali člani katol. narodne stranke.

Gospodska zbornica.

DUNAJ 8. (K. B.) V gospodski zbornici se je danes vršila volitev več odsekov; v kvotno deputacijo so bili izvoljeni: dvorni svetnik dr. pl. Beer, baron Chlumetzky, grof Montecuccoli, grof Schönborn in baron Sochor. V delegacijo so izvolili dr. pl. Madeyskega in Mauthnerja.

Novine o Küberjevem govoru.

DUNAJ 9. (K. B.) Jutranji listi, govoreči o večerajni seji zbornice poslancev, soglašajo v tem, da je minister-predsednik dr. pl. Körber resnobno in stvarno govoril o predložitvi zakonskih načrtov ter soglasno obsojajo obstrukcijo Mladočehov. »Neue Freie Presse« pravi, da bi vladne predloge lahko služile vsaj za podlago resnemu sporazumljenju. »Fremdenblatt« ne upa, da bi Čehi zapustili krivo pot, na katero so se podali, a dolžnost ostalih strank da je, da onemogočijo nov izbruh ognja obstrukcije, ki bi lahko škodil parlamentarni stvari. »Vaterland« meni: Ako bi sploh kakšen govor zamogel Čehi omajati v nameri, da obstruirajo, potem gotovo izvršni govor ministra predsednika. »Deutsches Volksblatt« pravi: Če bi v češkem klubu še enkrat glasovali o vprašanju glede obstrukcije, bi po izkušnjah v večerajni seji pač prišli do drugega rezultata, zlasti pa bi se to zgodilo, če bi vprašali za menenje češki narod sam. »Arbeiterzeitung« meni, da bi pač obe stranki zamogli govoriti o načrtu, ki pomenja nekaj kompromisa, da ni ogorčenje že tako globoko razjelo javnega menenja.

Nemška narodna stranka.

DUNAJ 8. (K. B.) Komuniké nemške narodne zveze pravi, da je stranka sklenila zahtevati v prihodnji seji načelnikov levece, da je nujno pozvati vlado, da predloži zakonski načrt o ustanovitvi veljave nemškega jezika v smislu binokostnega programa. Nemška narodna stranka boče tudi v bodoče, vkljub napadom, složno postopala ter se o tem ravnala jedino le po narodnih in gospodarskih koristih nemškega naroda v Avstriji.

Nemški naprednjaki.

DUNAJ 8. (K. B.) V današnji seji nemške napredne stranke so se posvetovali o političnem položaju ter o vedenju proti obstrukciji Čehov; dotični sklepi so bili jednoglasni.

Nemiri na Španjskem.

BARCELONA 9. (K. B.) Minister za notranje stvari Dato je moral nemudoma zapustiti Tarraso, kamor je bil prišel nadzorovat industrijalna podjetja, zaradi sovražnih demonstracij. V ministra in spremstvo so metali kamenje, o čemer je bil minister Dato ranjen.

Naredba proti kugi.

CARIGRAD 9. (K. B.) Zdravstveni svet je zaukazal za potnike iz Smirne v Carigrad tri preiskave, in sicer: prvo pred ukrcanjem v Smirni, drugo pri Dardanelih in poslednjo o prihodu v Carigrad. Glavni nadzornik zdravstvene uprave se je podal v Smirno. Karanteno za proizvode iz Aleksandrije in Sueca so zvišali na deset dni.

Vojna v južni Afriki.

Mafeking se hoče držati.

LONDON 8. (K. B.) »Reuter« javlja iz Mafekinga dne 24. aprila: Mesto in posadka sta odločena, da vstopita za vsako ceno. V prekopih v Molopodaalu je nastal legar.

Odpor na reki Zand.

LONDON 8. (K. B.) »Reuter« javlja iz Smaldeela večerajšnjega dne: Hutton je napredoval ter se zvečer utaboril pri Welgelenu. Kakor je slišati, mislijo Boerci pri reki Zand na odločen odpor, a da je težko združiti

burgherje. Lord Roberts je danes obiskal generala Hamiltona.

Boerci se združujejo pri Mafekingu.

LONDON 8. (K. B.) »Reuter« javlja iz Lourenzo-Marqueza dne 6. t. m.: Glasom brzojavke iz tabora polkovnika Plumerja od dne 26. aprila se pomalem množi število Boercev pred Mafekingom; njih število cenijo že na 3000 mož. Plumerju se je posrečilo, da s posadko v Mafekingu obkroži s pomočjo golobje pošte. Isto je poskusil sedaj z južno pomožno kolono.

Rekognosciranje ob reki Zand.

LONDON 9. (K. B.) Lord Roberts javlja iz Smaldeela večerajšnjega dne: Hutton je večeraj z infanterijo na konjih rekognosciral do reke Zand, kjer je našel sovražnika v precejšnjem številu. Konjeniška brigada Broadwod z oddelkom Hamiltonovih čet je istotako rekognoscirala s podobnim uspehom.

Boerci se umikajo.

LONDON 9. (K. B.) »Times« javlja večeraj iz Smaldeela: Glasom poročil z vse vojne črte se sovražnik umika. General Botha je očitno, ko je bilo njegovo desno krilo odbito, spoznal, da je potrebno, da umakne svoje levo krilo s Tabanechu.

Iz Mafekinga.

LONDON 9. (K. B.) »Times« javlja iz Mafekinga dne 24. aprila, da bi se posadka pač zamogla držati okoli do 18. t. m., da je pa položaj skrajno resen. Kakovost živil ne zadostuje že itak vsled boleznih oslabelemu moštvu. Vsled mnogega deževja se razširja mrzelica in disenterija. Tudi legar in malarija se pogostoma pojavljata.

Angleži v Fourtenstreamu.

LONDON 9. (K. B.) General Hunter javlja: Večeraj sem se brez odpora polastil Fourtenstreama. Sovražnik je zbežal ter zapustil obleko, streljivo in prtljago.

Trgovina in promet.

Riunione Adriatica di Sicurtà.

Te dni je bil občni zbor delničarjev tega društva. Iz poročila o prometnem gibanju v minulem upravnem letu posnemamo naslednje podatke:

V oddelku »življenje« je bilo dobička 644.503 61 kron; zavarovane glavnice so znašale 31.021.684 kron, življenske rente pa 100.974 kron. Koncem leta 1899. je bilo v veljavi zavarovanih glavnic v znesku kron 205.049.003 in rent v znesku 638.639 kron. Višek v primeri s prejšnjim letom znaša 12.004.404 kron.

Uspeh v oddelku »požar« je bil manj zadovoljiv, kakor je bila ta stroka l. 1899. v obče neugodna za vse avstrijske zavarovalnice. Na premijah se je prejelo vsega 16.197.106 91 kron.

Izplačalo se je zavarovalnine v tej stroki 11.835.214 kron; letošnji izdatki so v primeri z lanjskimi večji za 1.248.004 kron.

Dohodki v oddelku »transport« so znašali 1.352.939 kron (proti 1.026.513 kron v letu 1898). Izdatki v tej stroki znašajo kron 1.139.195.

Skupni dobiček znaša 1.002.488 75 kron, od katerega se je dalo 200.060 kron v rezervno za življenski oddelek; ta rezerva znaša sedaj 2 milijona kron.

Delničarjem se izplača dividenda kakor lani, t. j. 150 kron od delnice.

Vsi rezervni zakladi družbe so znašali koncem leta 1899. nad 62 milijonov kron ter so se prošlega leta zvišali za 4.285.662 kron.

Premoženje oskrbovalnice in hranilnice za uslužbenec društva znaša z letošnjim dodatkom 1.052.691 kron.

Občni zbor je sklenil uvesti tudi zavarovanje proti tatvinam. Ravnateljem so zopet izvolili dr. A. pl. Glanstättna, a namesto umrlega barona Reinelta Frana pl. Dimmerja.

Olajšave trgoveem v inozemstvu glede vojaške službe.

Z naredbo c. in kr. državnega vojnega ministerstva od dne 20. aprila t. l. so uvedene neke olajšave za vojaško službo trgoveem, stalno nastanjenim izven Evrope. Istim odslej ne bo potreba prihajati na orožne vaje niti jih opravljati pozneje; le v slučaju mobilizacije morajo biti vojni oblasti na razpolago. Novincem ne treba, da bi se doma predstavili komisiji za novačenje; posredovanjem konzulata se jim lahko dovoli odlog za vojaško službo do 24. leta. Izvzeti so trgovci, ki služijo pri inozemskih tvrdkah ali delujejo v korist trgovine kake tuje države.

Naredbi proti kugi.

»Wiener Zeitung« od dne 8. t. m. je objavila naredbo ministrov za notranje stvari, za trgovino in za finance, katera prepoveduje uvoz in prevoz nekaterih predmetov vsled kuge, ki se je pojavila v Port-Saidu.

Denarni trg.

Položaj na dunajskem javnem trgu se je nekoliko zboljšal ter so bili dne 7. t. m. stavki za bančne akcepte prve vrste 4¹/₈ do 4¹⁵/₁₆ 0/0. V Berlinu pa je zasebni diskont zopet poskočil na 4³/₈ 0/0.

Bilanca južne železnice za l. 1899.

Skupni čisti dobiček, nevštevisi dobička, prenešenega iz leta 1898., znaša 2.460.829 gld., t. j. za 843.045 gld. več nego l. 1898. Na razpolago delničarjev pride od tega dobička znesek 739.642 gld. = 1.479.284 K, vsled česar je predlagal upravni svet, da se razdeli dividenda 2 frankov na vsako delnico (proti 1 franku leta 1898).

Banka »Slavija«

poslovni izkaz za leto 1899. obsega naslednje številke: Zavarovalnina v vseh oddelkih narastla je na 5.267.195 K 44 vin. proti 1898. l. 5.035.996 kron 18 vin., tedaj za 231.199 K 26 vin. Reserve in fondi s rezervami za neresene škode iznašajo 18.695.146 K 32 v. proti 1898. letu 17.161.719 K 96 vin., tedaj več za 1.533.426 K 36 vin. Prištevisi k gorjenim 18.695.146 K 32 vin. fond za pododvajnsko društvo, penzijski fond uradniški in penzijski fond zastopniški, iznašajo vsi fondi in reserve 20.579.494 K 88 vin. proti 1898. letu 19.171.272 kron 34 vin., tedaj več za 1.408.222 K 54 vin. V letu 1899. izplačala je banka v vseh oddelkih 3.102.802 K 90 vin. proti 1898. letu 2.974.346 K 16 v., tedaj za 128.456 K 74 vin. več; za ves čas svojega poslovanja izplačala je banka do konca 1899. leta 62.922.942 K 86 vinarjev. Uradniški pokojninski fond narastel je na 949.034 K 24 vin., zastopniški pa na 414.113 K 46 vin. Iz teh avtentičnih števil je razvidno, kako sijajno napreduje banka »Slavija«, kar je naravno ob njeni zdravi in solidni upravi. Priporočamo torej kar najtopleje ta jedini slovanski zavarovalni zavod, ki spada med prve slične zavode.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 9. Pšenica za maj K. 7.76 do 7.77 Pšenica za oktober K. 7.95 do 7.96 Rž za maj K. 6.85 do 6.90 Rž za oktober K. 7.— do 7.01. Koruza za maj K. 5.64 do 5.66. Koruza za julij K. 5.70 do 5.72 Oves za maj K. 5.04 do 5.05 Oves za oktober K. 5.29 do 5.30.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, mirno. Prodaja: nekaj tisoč met. stot nespremenjeno. Vreme: dež.

Hamburg 9. Trg za kavo. Santos good average za maj 37.25, za september 38.25 za december 38.75 za mare 39.50 Denar.

Havre 9. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 44.75, za september 50 kg. frankov 45.25.

Dunajska borza dne 9. maja.

	danes	večeraj
Državni dolg v papirju	98.80	98.85
„ „ v srebru	98.35	98.35
Avstrijska renta v zlatu	117.—	117.—
„ „ kronah 4%	98.—	98.05
Kreditne akcije	729.50	728.75
London 10 Lsr.	242.75	242.77 1/2
20 mark	23.68	23.68
Napoleoni	19.26	19.26
100 italijan-hih lir	90.95	91.—
Cikini	11.38	11.34

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od Viljela Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnice brez da bi se za to kaj zaračunalo.

IZJAVA

Nelpe besede, ki sem jih dne 6. t. m. nepremišljeno govoril v gostilni »pri pošti« v Bazovici in ki so bile naperjene proti uglednemu pevskemu društvu »Lipa«, preklicjem na tem mestu. Sploh preklicjem vse, kar bi utegnilo koga žaliti.

Bazovica, dne 7. maja 1900.

I. Žagar, ekonom.

Odhod in prihod parnikov.

V Zavrje preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.; 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.; 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— jutraj (parnika »Istria« in »Portorose«.)

V Umag vsak dan razun nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— jutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri jutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvo, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 jutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30 6 pop.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn. Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.— „ brzovl. Dunaj, zveza z Reko
8.25 „ „ Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.— „ omn. Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 „ pošt. Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
2.45 pop. omn. Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.50 „ omn. Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
6.33 l „ Benetke (via Červinjan in via Videm)
Rim (via Bixij) naravnost.

6.25 „ pošt. Dunaj, zveza z Reko
8.15 zvč. brzovl. Kormin
8.15 „ „ Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 „ meš. Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 „ „ do Münzschlaga
6.10 „ (samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš. iz Münzschlaga, Beljaka itd.
7.33 „ „ iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 „ brzovl. iz Kormina
9.28 „ „ Dunaj, zveza s Pešto, Muihim
10.25 „ pošt. Dunaj, zveza z Reko
10.40 „ brzovl. iz Italije preko Kormina
11.20 „ omn. iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. pošt. Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zvč. omn. iz Italije preko Kormina
8.30 „ brzovl. iz Italije preko Kormina
9.— „ „ Dunaj, zveza z Reko
11.35 „ omn. iz Italije preko Kormina
10.38 pdp. (samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp. Hrpele, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 „ Hrpele, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop. Hrpele, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 „ brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 „ Hrpele, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp. Divača
9.35 „ Pulj, Rovinj
11.15 „ Hrpele, Ljubljana, Dunaj
6.15 zvč. Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 „ brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 „ Hrpele, Divača (samo ob nedeljah in praznikih.)

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Mladeneč, ki je dovršil s prav dobrim uspehom kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu, išče primerno službo. Pomnilbe na upravo »Edinosti«

V drogerijah

tyrdke Friderika Cumar-ja

v Trstu, v ulici Belvedere 37 in v podružnici na Opčinah 212 nasproti gostilni »pri Mičelu« se dobiva

„romansko dvakrat čiščeno žveplo“ „angleška modra galica“ in „Agricola“, lugasta sol za uničevanje mrčesov na trtah, drevesih in zelenjavi; zamaški in gumi za cepljenje trt, cevi iz gumija za skropljenje trt proti peronosperi, željbi in steklo v velikem izboru; drogerijski predmeti, kemični izdelki, raznovrstne barve v prahu in z oljem, laneno olje surovo in dvakrat kuhano, čopiči, mineralne naravne vode, vinski evet (spirit), navadna in dišeča mila, voščene in lojene sveče, pokost, gaobe, ščetke itd. itd.

Vse po cenah, da se ne bojim konkurence.

Za tvrdko Fr. Cumar

Emil Cumar.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica št. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbo po 5 1/2 %.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.

Positno-hran. račun št. 837.315.

Restavracija Mahorčič

v Divači

z obširnimi, krasnimi vrtom z lopami z nekaj njiv in travnikov, z lepimi sobami za ptujce in letovišnike z obširnim govejim in konjskim hlevom ter družimi gospodarskimi prostori, odda se vsled maloletnih dedičev

v najem

Podudbe sprejema in natančnejša pojasnila daje varuh Albin Štrekelj v Škocijanu pošta Divača.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvo.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovanska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4 %. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na vknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 % na zastave po 5 1/2 %.

Urađne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Positno hranilnični račun 816.004.

Pomladansko zdraviljenje.

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „Tisočerni evet“ (Millefiori), Čisti kri ter je izvrstno proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nvč. v markah dopošlje se franko.

Samo 1 krono za 3 srečkanja.

Predzadnji teden

Glavni dobitek 60.000 K, 15.000 K, in 12.000 K.

v denarju z 20 % odbitkom.

Srečke „Invalidendank“

po 1 krono

I. srečkanje: 19. maja 1900.

II. srečkanje: 7. julija 1900.

III. srečkanje: 10. novem. 1900.

priporočajo: Josip Bolaffio, Aleksander Levi, Mandl & Co., Mercurio Tristino, Ign. Neumann, Henrik Schiffmann.

Slovenici pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Kribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

Slovenski trgovci.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena piemimo zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrletnih anticiptnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo

Potočnik Fran imagostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčičarno 3 krat

na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarn. »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajaljši Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugih časnikov.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Škočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zasnovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za množične naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Civilni in vojaški krojač.

G. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n ima izborni zalogo vsakovrstnega blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 K. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sezani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Zaloga oglja in drv

je na prodaj. Zaloga je na dobrem kraju mesta in ima mnogo odjemalcev. Lastnika pove upravništvo tega lista.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33.

podružnica Trst.

Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in fačon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.